

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## FACULTATEA DE ARTE PLASTICE

Specializarea: ARTE PLASTICE (PICTURĂ)

### TEMATICĂ

pentru examenul de licență la disciplina

### CUNOȘTINȚE FUNDAMENTALE ȘI DE SPECIALITATE

#### **Subiectul 1:**

Prezentarea din perspectivă personală a unui curent, a unei școli sau al unui autor din domeniul artelor vizuale internaționale și românești.

#### **Subiectul 2:**

- Relația formă-culoare în spațiul pictural.
- Modalități de organizare a compoziției plastice.
- Culoare și nonculoare în pictură (exemple).
- Contrastele cromatice: funcția lor armonică sau expresivă.
- Raportul valoric în construcția cromatică a imaginii picturale.
- Tipuri de structurare a compoziției picturale și tipuri de cadru în pictură.
- Suporturi tradiționale și alternative în pictură.
- Particularitățile tehnice ale modeleului și modulației în pictură.
- Colajul între tehnică și concept.
- Relația tehnică - limbaj în expresia plastică.
- Spațiul pictural bidimensional și spațiul pictural tridimensional.
- Atitudine și mesaj în artă.
- Dominanta cromatică în compoziția plastică.
- Funcțiile desenului în pictură.
- Structură, textură, materie în imaginea picturală.
- Figurativ și abstract în cadrul imaginii pictate.
- Caracteristicile spațiului pictural bidimensional (clasic și baroc).
- Structuri compoziționale. Funcția expresivă a mijloacelor plastice: punct, linie, plan.

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## **BIBLIOGRAFIE:**

1. **ARNHEIM, RUDOLF**, *Arta și percepția vizuală*, Ed. Polirom, Iași, 2016
2. **ARNHEIM, RUDOLF**, *Forța centrului vizual*, 2016.
3. **CONNOR STEVEN**, *Cultura postmodernă*, Ed. Meridiane, 1999, București
4. **DE MICHELLI MARIO**, *Avangarda artistică a sec. XX*, Ed. Meridiane, 1968, București
5. **HOFFMANN WERNER**, *Fundamentele Artei Moderne*, Ed. Meridiane, 1976, București
6. **GOMPERTZ WILL**, *O istorie a artei moderne*, Ed. Polirom, Iași, 2014
7. **GUGGENHEIM PEGGY**, *Confesiunile unei dependente de artă*, Ed. Pandora M., București, 2016
8. **ITTEN, JOHANESS**, *The art of color*, Ed. John Wiley & Sons, 1997
9. **KANDINSKY WASSILY**, *Spiritualul în artă*, Ed. Meridiane, 1994, București
10. **LĂZĂRESCU LIVIU**, *Culoarea în artă*, Ed. Polirom, Iași, 2009
11. **LĂZĂRESCU LIVIU**, *Pictura în ulei*, Ed. Sigma plus, Deva, 1996
12. **LHOTE ANDRE**, *Tratat despre peisaj si figură*, Editura Meridiane, București, 1978
13. **OSTERWALD TILMAR**: *Pop Art*, Editura Benedikt Taschen, Berlin, 1989
14. **WÖLFFLIN H. HEINRICH** – *Principii fundamentale ale istoriei artei*, Editura Meridiane București, 1968
15. **ZAHARIA D. N.**, *Antinomicul în arta contemporană*, Ed. Dosoftei, Iași, 2002

DIRECTOR DEPARTAMENT,  
Lect. univ. dr. Andrei Florin Tudoran

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## FACULTATEA DE ARTE PLASTICE

Specializarea: ARTE PLASTICE (GRAFICĂ)

### TEMATICĂ

pentru examenul de licență la disciplina

### CUNOȘTINȚE FUNDAMENTALE ȘI DE SPECIALITATE

- Noțiuni de specialitate despre gravură (tehnici tradiționale și moderne).
- Noțiuni generale și de specialitate despre afiș, ilustrație, bandă desenată.
- Noțiuni generale despre grafica de carte (elemente specifice – tipuri de literă, compoziția cărții, categorii).
- Domenii de aplicare a fotografiei în creația grafică contemporană.
- Mijloace de expresie în desenul contemporan (tradițional, digital, moduri convenționale și neconvenționale pentru concept și expunere).
- Repere estetice, raportarea demersului personal la arta contemporană.

### **BIBLIOGRAFIE:**

1. **GHEORGHE ACHIȚEI**, *Frumosul dincolo de artă*, Ed. Meridiane, 1988, București.
2. **PIERRE BOURDIEU**, *Economia bunurilor simbolice*, Ed. Meridiane, 1986, București.
3. **STEVEN CONNOR**, *Cultura postmodernă*, Ed. Meridiane, 1999, București.
4. **GHEORGHE COCLITU**, *Desenul de literă între rigoare și virtuozitate*, Ed. Unarte, 2012, București.
5. **DAVID HOCKNEY**, *Știința secretă*, Ed. Enciclopedia RAO, 2007, București
6. **ARTHUR F. JONES**, *Introducere în artă*, Ed. Lider, 1997, București.
7. **WASSILY KANDINSKY**, *Spiritualul în artă*, Ed. Meridiane, 1994, București
8. **NATHAN KNOBLER**, *Dialogul vizual*, vol. I și II, Ed. Meridiane, 1983, București.
9. **HEINRICH LUTZELER**, *Drumuri spre artă*, vol. I și II, Ed. Meridiane, 1986, București.
10. **MARIO DE MICHELLI**, *Avangarda artistică a sec. xx*, Ed. Meridiane, 1968, București
11. **THOMAS MUNRO**, *Artele și relațiile dintre ele*, vol. I și II, Ed. Meridiane, 1981, București.
12. **MIHAI MĂNESCU**, *Tehnici de figurare în gravură*, Ed. Tehnică, 2002, București.

DIRECTOR DEPARTAMENT

Conf. univ. dr. Croitoru Ovidiu – Valeriu

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## FACULTATEA DE ARTE PLASTICE

Specializarea: ARTE PLASTICE (SCULPTURĂ)

### TEMATICĂ

pentru examenul de licență la disciplina

### CUNOȘTINȚE FUNDAMENTALE ȘI DE SPECIALITATE

#### Subiectul 1:

1. Elemente de limbaj plastic în sculptura antichității.
2. Elemente definitorii ale creației unui sculptor modern/contemporan.
3. Constantin Brâncuși – inovație și tradiție în sculptura modernă.
4. Sculptura în spațiul public- problematici, repere.
5. Elemente de limbaj plastic în sculptura modernă și contemporană - inovații, problematici, artiști.

#### Subiectul 2:

1. Noțiuni de bază ale tehnicilor și tehnologiei de transpunere în gips, piatra, lemn, bronz, materiale contemporane (etape, unelte, finisaje).
2. Desenul - contribuție la sculptură.
3. Relația materiale/tehnici - mesajul sculpturii.

### **BIBLIOGRAFIE**

1. **Sculpture. Vol.1:** *From Antiquity to the Middle Ages: From the Eighth Century BC to the Fifteenth Century*, Koln, Taschen, 2006.
2. **Sculpture. Vol.2:** *From the Renaissance to the Present Day: From the Fifteenth to the Twentieth Century*, Koln, Taschen, 2006.
3. **READ HERBERT**- *The art of sculpture*, Princeton University Press, 1969.
4. **De la Moore la Hirst: 60 de ani de sculptură britanică**, Londra, British Council, 2004.
5. **OPRESCU GEORGE** - *Sculptura românească*, București, Meridiane, 1965.
6. **Dicționarul sculptorilor din România secolele XIX-XX. Vol.I** : Lit.A-G, Vol. II Lit. G-Z, Bucuresti, Editura Academiei Române, 2011. on-line
7. **BELDIMAN IOANA** - *Sculpturi franceze: Un patrimoniu resuscitat*, București, Simetria, 2005.
8. **CÂRNECI MAGDA** - *Artele plastice în România 1945-1989*, București, Meridiane, 2000.
9. **TEJA BACH FRIEDRICH** - *Constantin Brancuși: 1876-1957*, England, The MIT Press, 1995.

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

10. **GEIST SIDNEY** - *Brâncuși: un studiu asupra sculpturii*, București, Meridiane, 1973.
11. **FRUNZETTI ION** - *Dimitrie Paciurea: Studiu monografic*, București, Meridiane, 1971.
12. **WILLIAMS ARTHUR** – *The sculpture reference, Techniques, Terms, Tools, Materials and Sculpture*, Sculpture Books Publishing, 2005, ISBN 0-9755383-0-6.
13. **BARASCHI CONSTANTIN** – *Tratat de sculptură*, Editura Meridiane, București, 1964.
14. **CONSTANTIN PRUT** – *Dicționar de artă modernă și contemporană*, Editura Polirom, București, 2016.
15. **ANNA MOSZYNSKA** – *Sculpture now*, Thames & Hudson World of Art, 2013, ISBN 978-0-500-20417-7.
16. **SALLY O' REILLY** – *The body in contemporary art*, Thames & Hudson World of Art, 2009.
17. **ROSE LEE GOLDBERG** – *Performance art, from futurism to the present*, Thames & Hudson World of Art, 2011, ISBN-10: 0500204047.
18. **ADRIANO PEDROSA, LAURA HOPTMAN, JENS HOFFMANN** – *Vitamin 3-D: New perspectives in sculpture and installation*, Ed. Phaidon, 2014, ISBN 978-07148-6857-8.

DIRECTOR DEPARTAMENT,  
Lector univ. dr. Elena Dumitrescu

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## FACULTATEA DE ARTE PLASTICE

Specializarea: **PEDAGOGIA ARTELOR PLASTICE ȘI DECORATIVE**

### TEMATICĂ

**pentru examenul de licență la disciplina**

**CUNOȘTINȚE FUNDAMENTALE ȘI DE SPECIALITATE (oral)**

**Subiectul 1:** *Noțiuni, cunoștințe referitoare la curente, perioade artistice, artiști din secolul XX.*

- Comentariu pe criterii plastice, estetice, istorice asupra operei unui artist din secolul XX .

**Subiectul 2:** *Noțiuni, cunoștințe fundamentale de limbaj plastic*

- Reguli în organizarea compoziției plastice bidimensionale.
- Cadrul pentru compoziția plastică bidimensională. Tipuri de cadre. Rolul lor.
- Forma în compoziția plastică bidimensională.
- Spațiul în compoziția plastică bidimensională. Mijloace de exprimare a spațiului.
- Ritmul în compoziția plastică .
- Deformarea în compoziția plastică bidimensională.
- Raportul formă – culoare – lumină în compoziția plastică bidimensională.
- Raportul formă tridimensională – lumină – culoare.
- Punct, linie, suprafață, volum.
- Caracterele de bază ale culorii.
- Efectul spațial al culorii .
- Contrastele cromatice; enumerare, definiții, caracteristici, exemplificări.
- Rolul tehnicii în expresia compoziției plastice bidimensionale.

### **BIBLIOGRAFIE :**

1. **ARGAN, Giulio Carlo:** *Arta modernă*, Editura Meridiane, București, 1982
2. **ARNHEIM, Rudolf:** *Arta și percepția vizuală: o psihologie a văzului creator*, Editura Polirom, Iași, 2011
3. **ARNHEIM, Rudolf:** *Forța centrului vizual*, Editura Meridiane, București, 1995
4. **BERGER, René:** *Descoperirea picturii*, vol. I-III, Editura Meridiane, București, 1975
5. **BERGER, René:** *Mutația semnelor*, Editura Meridiane, București, 1978
6. **BRION-GUERRY, Liliane:** *Cézanne și exprimarea spațiului*, Editura Meridiane, București, 1977
7. **BRASSAÏ:** *Convorbiri cu Picasso*, Editura Meridiane, București, 1975
8. **BRĂDEAN, TRAIAN:** *Curs de desen*, Ed. Polirom, Iași, 2010
9. **CONNOR, Steven:** *Cultura postmodernă*, Ed. Meridiane, București, 1999

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

10. **CONSTANTIN, Paul:** *Culoare, artă, ambient*, Editura Meridiane, București, 1979
11. **DE MICHELI, Mario:** *Avangarda artistică a secolului XX*, Editura Meridiane, București, 1968
12. **DUMITRESCU, Zamfir:** *Ars Perspectivae*, Editura Nemira, Bucuresti, 2003
13. **FOCILLON, Henri:** *Viața formelor*, Ed. Meridiane, București, 1977
14. **GUȚĂ, Adrian:** *Generația '80 în artele vizuale*, Editura Paralela 45, Colecția „Sinteze”, Pitești, 2008
15. **HASAN, Yvonne:** *Paul Klee și pictura modernă*, Editura Meridiane, București, 1999
16. **HAVEL, Marc:** *Tehnica tabloului*, Editura Meridiane, București, 1988
17. **HOFMANN, Werner:** *Fundamentele artei moderne*, vol. I-II, Editura Meridiane, București, 1977
18. **HUYGHE, René:** *Puterea imaginii*, Editura Meridiane, București, 1971
19. **KANDINSKI, Wassily:** *Spiritualul în artă*, Editura Meridiane, București, 1994
20. **KLEE, Paul:** *Gândirea plastică*, volumul I, Editura UNArte, București, 2023
21. **KLEE, Paul:** *Istoria înfinită a naturii. Teoria formei și a configurării*, volumul II, Editura UNArte, București, 2024
22. **KNOBLER, Nathan:** *Dialogul vizual*, vol I, II, Editura Meridiane, București, 1983
23. **LĂZĂRESCU, Liviu:** *Culoarea în artă*, Editura Polirom, Iași, 2009
24. **LHOTE, André:** *Tratate despre peisaj și figură*, Editura Meridiane, București, 1969
25. **LOREAU, Max:** *Jean Dubuffet – strategia creației*, Editura Meridiane, București, 1978
26. **TITU, Alexandra:** *Experimentul în arta românească după 1960*, Editura Meridiane, București, 2003
27. **ZANINI, Walter:** *Tendențele sculpturii moderne*, Editura Meridiane, București, 1977
28. **Dicționar de artă** (vol. I-II), Editura Meridiane, București, 1995
29. **ART of the 20th Century**, Taschen, 2000

DIRECTOR DEPARTAMENT,  
Lect. univ. dr. Silvia-Maria Stoica

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## FACULTATEA DE ARTE PLASTICE

Specializarea : **ARTE PLASTICE (FOTOGRAFIE – VIDEOPROCESAREA  
COMPUTERIZATĂ A IMAGINII)**

### TEMATICĂ

**pentru examenul de licență la disciplina**

**CUNOȘTINȚE FUNDAMENTALE ȘI DE SPECIALITATE (oral)**

1. Importanța lui Walter Benjamin pentru teoria artei contemporane și studiul fotografiei.
2. Eroismul viziunii, după Susan Sontag, în *Despre fotografie*.
3. *Stadium* și *Punctum* - explicați conceptele (după *Camera Luminoasă* de Roland Barthes).
4. Fotografia în România înainte și după 1989, precum și relația dintre politică și artă în România înainte și după 1989 – comparații.
5. Performance și fotografie / video / film experimental – exemple.
6. Instalația fotografică / video / film experimental – exemple.
7. Utilizarea arhivei fotografice / video în arta contemporană – exemple de artiști și proiecte
8. *Photobook*, cartea ca metodă de povestire prin imagini fotografice.
9. Citatul cultural în arta contemporană.
10. Feminismul în fotografie/video/film experimental – exemple.
11. Impactul tehnologiei digitale ca mediu de producție și diseminare în artele vizuale contemporane.
12. Estetica *Deadpan* – exemple.
13. Imaginea regizată vs. imaginea documentară – exemple.
14. Genuri consacrate de reprezentare în fotografie: Portret vs. autoportret vs. Selfie.
15. Genuri consacrate de reprezentare în fotografie : Peisajul. Comentați comparativ abordările în sec. XIX - XX – XXI.
16. Genuri consacrate de reprezentare în fotografie : Corpul uman. Comentați comparativ abordările în sec. XIX - XX – XXI.
17. Relația sunet - imagine în arta video și filmul experimental. Principii și exemple.
18. Timp și durată în arta video și în filmul experimental. Principii și exemple.

### **BIBLIOGRAFIE:**

11. **WALTER BENJAMIN** – „Opera de artă în epoca reproducerii mecanice”, din *Iluminări*, Editura Ideea Design & Print, Cluj, 2002;
2. **ALEXANDRA TITU** – *Experimentul în arta românească după 1960*, Editura Meridiane, București, 2003;

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

3. **MAGDA CÂRNECI** – *Artele plastice în România 1945-1989. Cu o addenda 1990-2010*, Editura Polirom, Iași, 2013;
4. **KIRÁLY, AURORA** – *Fotografia în arta contemporană. Tendințe în România, după 1989*, Editura Unarte, București, 2006;
5. **SUSAN SONTAG** – *Despre fotografie*, Ed. Vellant, București, 2014;
6. **GARRY BADGER, MARTIN PARR** – *The Photobook: A History. (Volume III)*, Phaidon Press, 2014
7. **JOHN BERGER** – *Feluri de a vedea*, Editura Vellant, București, 2018;
8. **ROLAND BARTHES** – *Camera luminoasă. Însemnări despre fotografie*, Editura Idea Design & Print, Cluj, 2009;
9. **CHARLOTTE COTTON** – *Photography as contemporary art*, Thames and Hudson, Londra, 2014;
10. **VILÉM FLUSSER** – *Pentru o filosofie a fotografiei*, Ed. Idea Design & Print, Cluj, 2003;
11. **JOHN BERGER** – *Understanding a Photograph*, Aperture, New York, 2013;
12. **ROBERT ADAMS** – *Beauty in Photography*, Aperture, New York, 2015;
13. **MAX KOZLOFF** – *The Theater of The Face*, Phaidon Press, 2007;
14. **ANNE D'ALLEVA** – *Methods and Theories of Art History*, Laurence King Publishing, Londra, 2005;
16. **IRINA TROCAN și ANDRA PETRESCU** – *Realitatea ficțiunii, ficțiunea realului. Abordări teoretice ale documentarului*, Ed. Hecate, București, 2018;
18. **CHION, MICHEL** - *AudioVision. Sound on Screen*. Columbia UP, 1994. [pdf]
19. **CLARE BISHOP** – *Installation Art: a Critical History* (introduction). Routledge, New York, 2005 [pdf]

DIRECTOR DEPARTAMENT,  
Lect. univ. dr. Nicolae Ilfoveanu

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## FACULTATEA DE ARTE DECORATIVE ȘI DESIGN

Specializarea : ARTĂ MURALĂ

### TEMATICĂ

pentru examenul de licență la disciplina

### CONCEPTE FUNDAMENTALE ÎN DOMENIUL ARTELOR VIZUALE

#### A). Probleme cu caracter general

1. Explicați noțiunile de „operă de artă”, „obiect estetic” și „obiect artistic” și stabiliți corelațiile dintre cei trei termeni.
2. Conceptul de gust estetic și revoluția gustului din modernitate.
3. Conceptul de imitație și problema imitației în artele decorative.
4. Artă și meșteșug. Considerații asupra înțelesului antic al artei ca mod de cunoaștere.
5. Charles Batteux despre specificul artelor decorative prin comparație cu artele plastice.
6. Teorii canonice ale artei. Prezentați principalele trăsături ale uneia dintre teoriile filosofice asupra artei studiate (teoria artei ca expresie, teoria artei ca reprezentare, teoria artei ca joc, teoria instituțională a artei, teoria pragmatică a artei).
7. Definiți noțiunile de trăire estetică și obiect estetic. Explicați corelația dintre cele două.
8. Artă și surrogatele de artă; despre fenomenul Kitsch.
9. Statutul artistului în modernitate. Conceptul de „geniu” și cel de „autor”.
10. Perspective renaștentiste și contemporane asupra desenului.

#### B). Probleme pe profilul secțiilor

1. Punerea în valoare estetică vizuală a spațiilor arhitecturale interioare și exterioare prin decorațiuni murale – soluții clasice, soluții moderne.
2. Tehnica *a fresco* și posibilitățile de expresie estetică ce îi sunt specifice.
3. Tehnica *a secco* și posibilitățile de expresie estetică ce îi sunt specifice.
4. Tehnica *mozaicului* și posibilitățile de expresie estetică pe care aceasta le presupune.
5. Tehnica *sgraffito* și posibilitățile de expresie estetică ce îi sunt specifice.
6. Tehnica preparării suporturilor portabile.
7. Arhitectura contemporană și posibilitățile de intervenție artistică asupra sa.
8. Artă icoanei – estetica, suporturi, materiale.
9. Tabloul articulat – tipuri, caracteristici generale, evoluție.
10. Părți componente ale edificiului religios ortodox și teme iconografice specifice.

**BIBLIOGRAFIE:**

1. **ACHIȚEI, GHEORGHE**, *Frumosul dincolo de artă*; Ed. Meridiane, București, 1988
2. **ADORNO, THEODOR**, *Estetica*, ed. Paralela 45, Pitești, 2005
3. **ASLAM, CONSTANTIN; MORARU, CORNEL-FLORIN**, *Curs de filosofia artei. Mari orientări tradiționale și programe contemporane de analiză*, Editura UNArte, București, 2017 (2 vol.)
4. **ASLAM, CONSTANTIN; MORARU, CORNEL-FLORIN**, *Curs de estetică. Mari orientări tradiționale și programe contemporane de analiză*, Editura UNArte, București, 2020
5. **BELL, JULIAN**, *Oglinda lumii. O nouă istorie a artei*; Ed. Vellant, București, 2007
6. **CENNINI, CENNINO**, *Tratatul de pictură*, ed. Meridiane, București, 1977
7. **DA VINCI, LEONARDO**, *Tratat despre pictură*, ed. Meridiane, București, 1971
8. **DIETMAN, LORENZ**, *Stil, simbol, structură*, ed. Meridiane, București, 1988
9. **DIONISIE DIN FURNA**, *Carte de pictură*, ed. Meridiane, București, 1979
10. **DIONISIE DIN FURNA**, *Erminia picturii bizantine*, ed. Sophia, București, 2000
11. **DUMITRESCU, SORIN**, *Noi și icoana*, ed. Anastasia, București, 2010
12. **DURENNE, MIKEL**, *Fenomenologia experienței estetice*, ed. Meridiane, București, 1976
13. **DURER, ALBRECHT**, *Hrana ucenicului pictor*, ed. Meridiane, București, 1970
14. **ECO, UMBERTO ECO** (coordonator), *Istoria frumuseții*, ed. RAO, București, 2006
15. **ECO, UMBERTO ECO** (coordonator), *Istoria urâtului*, ed. RAO, București, 2007
16. **ENE, Preot prof. dr. Braniște**, *Liturgica Generală, Noțiuni de artă bisericească, arhitectură și pictură creștină*, ed. Partener, Galați, 2008
17. **EVDOCHIMOV, PAUL**, *Arta icoanei, o teologie a frumuseții*, ed. Meridiane, București, 1993
18. **GOMBRICH, E. H.**, *Istoria Artei*; Pro Editură și Tipografie, București, 2007
19. **HAVEL, MARC**, *Tehnica tabloului*, ed. Meridiane, București, 1980
20. **IEROMONAH MARCU PETCU**, *Mănăstirile și schiturile ortodoxe din România de la începuturi până astăzi*, Editura Bibliotecii Naționale a României, București, 2012
21. **KNOBLER, NATHAN**, *Dialogul vizual*, vol. I și II; Ed. Meridiane, București, 1983
22. **LARCHET, JEAN-CLAUDE**, *Iconarul și artistul*, ed. Sophia, București, 2012
23. **LĂZĂRESCU, LIVIU**, *Pictura în ulei*; Ed. Sigma Plus, Deva, 1996
24. **LUTZELER, HEINRICH**, *Drumuri spre artă*, vol. I și II; Ed. Meridiane, București, 1986
25. **MUNRO, THOMAS**, *Arta și relațiile dintre ele*, vol. I și II; Ed. Meridiane, București, 1981
26. **RIEGL, ALOIS**, *Istoria artei ca istorie a stilurilor*, ed. Meridiane, București, 1998
27. **SÂNC, MARILENA PREDA**, *Imaginea video digitală*; Ed. Coresi, București, 2004

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

28. **SENDER, EGON**, *Icoana, Chipul Nevăzutului*, ed. Sophia, București, 2005
29. **STENDL, ION**, *Desenul. Estetica. Suporturi. Materiale*; Ed. Semne, București, 2004
30. **ȘTEFĂNESCU, I.D.**, *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridiane, București, 1973
31. **USPENSKIY, LEONID**, *Teologia icoanei*, ed. Apologeticum, București, 2006
32. **VASARI, GIORGIO**, *Viețile pictorilor, sculptorilor și arhitecților*, vol. I, II și III; Ed. Meridiane, București, 1962

### NOTĂ

În biletele de examen vor fi trecute două întrebări, una având caracter general și alta ținând de problematica estetică a specialității absolvite. Se va aprecia, nu atât capacitatea de reținere a informației, cât posibilitatea absolventului de a înțelege și aborda domeniul viitoarei sale profesii cu ajutorul conceptelor specifice.

DIRECTOR DEPARTAMENT,

Lect. univ. dr. Liviu Epuraș

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## FACULTATEA DE ARTE DECORATIVE ȘI DESIGN

Specializarea:: ARTE TEXTILE –DESIGN TEXTIL

### TEMATICĂ

pentru examenul de licență la disciplina

### CONCEPTE FUNDAMENTALE ÎN DOMENIUL ARTELOR DECORATIVE

#### Subiecte (*Filosofia artei / Estetică*):

1. Obiect estetic și obiect artistic. Definiții, trăsături și diferențe între cele două concepte.
2. Definiți conceptul de opera de artă și arătați cum poate fi aceasta privită atât ca obiect artistic, cât și ca obiect estetic
3. *Techne* și *ars* – concepte fundamentale ale esteticii. Expuneți diferența dintre artă și meșteșug.
4. Expuneți trăsăturile principale ale teoriei artei ca imitație. Poate fi această teorie aplicată în domeniul artelor și designului textil? Argumentați-vă răspunsul.
5. Clasificarea și definirea sistemului artelor frumoase. Apariția ideii de arte decorative în modernitate.
6. Definiți statutul filosofic al artistului. Diferența dintre artist și artizan/ meșteșugar.
7. Enunțați teoria artei ca reprezentare și explicați diferențele sensuri ale conceptului de reprezentare.
8. Enunțați teoria artei ca expresie. Definiți noțiunea de „expresie” și enunțați diferențele ei sensuri.
9. Clarificați conceptul de lume a artei și enunțați teoria instituțională a artei. Arătați cum se aplică această teorie în domeniul artelor și designului textil.
10. Explicați înțelesurile filosofice ale ideii de „experiență estetică”.
11. Analizați distincția dintre experiența estetică și experiența artistică.
12. Definiți conceptul de „gust estetic” și precizați care este măsura/standardul gustului estetic.

#### BIBLIOGRAFIE

**Constantin Aslam, Cornel-Florin Moraru, *Curs de filosofia artei: mari orientări tradiționale și programe contemporane de analiză, Volumul întâi: Filosofia Artei în Premodernitate*, Editura UNARTE, București, 2017.**

**Constantin Aslam, Cornel-Florin Moraru, *Curs de filosofia artei: mari orientări tradiționale și programe contemporane de analiză, Volumul al doilea: Filosofia artei în modernitate și postmodernitate*, Editura UNARTE, București, 2017;**

**Constantin Aslam, Cornel-Florin Moraru, *Curs de estetică. Experiență și trăire estetică în premodernitate*, vol. I, București, Editura UNARTE, 2020.**

**Constantin Aslam, Cornel-Florin Moraru, Remus Breazu, Dragoș Grusea, *Curs de estetică. Experiență și trăire estetică în modernitate și postmodernitate*, București, UNArte, 2023.**

Toate cursurile sunt puse la dispoziția studenților online pe grupurile de Google Classroom și pe site-ul [www.cornelmoraru.ro/cursuri](http://www.cornelmoraru.ro/cursuri)

#### Subiecte de specialitate (*specializările Imprimerie, Tapiserie- contexturi*)

1. Artă textilă vs. Design textil – precizați specificul fiecărui domeniu din perspectiva activității de atelier;
2. Tapiseria clasică de școală franceză – subiecte, caracteristici tehnice, artiști reprezentanți (din sec XX);
3. Arta Fibrei vs. Tapiserie – definiți termenii accentuând pe diferența dintre ei;

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

4. Numiți 3 artiști care s-au remarcat în cadrul Bienalei de Tapiserie de la Lausanne și explicați modul prin care ei s-au integrat în „noul val” estetic al artei textile (jumătatea anilor '60 și anii '70);
5. Prezentați 3 tehnici de imprimare textilă;
6. Prezentați 3 tehnici de țesere;
7. Care este diferența dintre țesătura în gherghef vertical și țesătura în război tradițional de țesut și ce tipuri de obiect generează ele?
8. Care sunt tehnicile de obținere a materialului textil și care sunt cele de finisare/decorare a lui?
9. Prezentați conținutul unei colecții de design textil;
10. Explicați necesitatea coordonării în proiectarea textilelor pentru decor de interior sau pentru vestimentație;
11. Design textile pentru décor de interior și Design textil pentru vestimentație – care sunt diferențele de proiectare?
12. Care sunt cele 3 tipuri de compoziție pentru proiectarea textilelor de interior (design textile pentru décor de interior) și pentru ce articole sunt ele folosite?
13. Care sunt cele 3 tipuri de compoziție pentru proiectarea textilelor destinate vestimentației (design textile pentru vestimentație) și pe ce articole se întâlnesc?
14. Compoziția pentru artă textilă (lucrare bidimensională din material textil) și compoziția pentru design textile (design de suprafață) – precizați trăsăturile distincte prin care se deosebesc una față de alta.

### **NOTĂ:**

- Se recomandă o documentare minimală asupra activității unor personalități din domeniul artelor textile și a designului textile (național/internațional), precum și consultarea publicațiilor din cadrul bibliotecii Departamentului Arte textile – Design textile (cataloage, albume, lucrări de doctorat, portofolii, CD/DVD-uri).

- În biletele de examen vor fi trecute două întrebări, una având caracter general și alta ținând de problematica estetică a specialității absolvite. Se va aprecia, nu atât capacitatea de reținere a informației, cât posibilitatea absolventului de a înțelege și aborda domeniul viitoarei sale profesii cu ajutorul conceptelor specifice.

DIRECTOR DEPARTAMENT,

Conf. univ. dr. Dorina Horățau

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## FACULTATEA DE ARTE DECORATIVE ȘI DESIGN

Specializarea: **MODA-DESIGN VESTIMENTAR**

### TEMATICĂ

**pentru examenul de licență la disciplina**

### **CONCEPTE FUNDAMENTALE ÎN DOMENIUL ARTELOR VIZUALE**

#### **Tematica generală**

1. Artele vizuale – comentați domeniul
2. Ștergerea barierelor dintre artele plastice și cele decorative
3. Avangarda artistică a secolului XX
4. Interferențe artistice și interdisciplinaritate
5. Modernism/ Postmodernism
6. Arta și artistul contemporan – comentați cu exemple
7. Imaginea artistului- comentați cu exemple
8. Prezența corpului uman în artele vizuale
9. Veșmântul în artele vizuale
10. Veșmântul în absența trupului uman
11. Moda și materiale textile în artele vizuale. (Land Art sau Earth Art, Smart textiles, wearable computers)
12. Minimalismul și moda.
13. Deconstructivismul și moda
14. Artele Acțiunii

#### **Tematica specifică specializării**

15. Moda și media
16. Moda ca fenomen social
17. Idealul de frumusețe
18. Veșmânt drapat/veșmânt croit
19. Moda unisex în istoria costumului
20. Stilismul ca procedeu de modelare controlată a siluetei.(supradimensionarea, subdimensionarea, repropoționarea, etc)
21. Centrele modei și evenimentele importante de lansare și diseminare a modei
22. Creatorii de modă. Profesii creative ale modei
23. Haute couture /prêt a porter/ mass market, street wear
24. Relația dintre arhitectură și modă - Practici paralele în arhitectură și modă
25. Moda ca fenomen cultural

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

26. Personalități marcante în moda contemporană (Ex: Alexander Mc Queen, Commes des Garçons, Vivienne Westwood, Martin Margiela etc)
27. Moda și producția industrială
28. Moda și noile tehnologii

### **BIBLIOGRAFIE.**

1. **PAULA BARBU**, *Volumetria modei*, Editura Unarte Bucuresti, 2016
2. **JAN BRAND, JOSETEUNISSEN**, *Fashion and Imagination About Clothes and Art*, ArtEZ Press, 2007
3. **OVIDIU BUTA**, *Victima modei*, Ed. Polirom, Iași, 2006.
4. **STIVEN CONNOR**, *Cultura postmodernă. O introducere în teoriile contemporane*, Ed. Meridiane, București, 1999.
5. **YVONNE DESLANDRES**, *Le costume image de l'homme*, ed. Albin Michel, Paris, 1976
6. **FRANCOIS-MARIE GRAU**, *Istoria costumului*, ed. Meridiane, București, 2002.
7. **DIDIER GRUMBACH**, *Istории ale modei*, Editura Fundației Pro, București, 2001.
8. **BROOKE HODGE, JACKY MARSHALL, PATRICIA MEARS, SUSAN SIDLAUSKAS** "Skin + Bones" Los Angeles, 2005.
9. **DOINA LUCANU**, *Cercetarea obiectului ca veșmânt*, Editura Unarte 2012.
10. **DOMINIQUE PAQUET**, *Frumusețea. O istorie a eternului feminin*, Ed. Univers, București, 2007.
11. **STEPHANE MARCHAND**, *Războaiele luxului*, Ed. Corint, București, 2002
12. **MONIQUE SEGRE**, *Mituri, rituri, simboluri în societatea contemporană*, Ed. Amarcord, Timișoara, 2000.
13. **ADINA NANU**, *Artă Stil Costum*, Editura Noi Mediaprint, 2008
14. **UNDA POPP, DOINA LUCANU, IOANA AVRAM, LILIANA ȚUROIU UDREA, RĂZVAN VASILESCU, DOINA BERCHINA**, *MODA, cercetare, artă, industrie*, Editura Unarte, 2010
15. **UNDA POPP, DOINA LUCANU, PAULA BARBU, IOANA AVRAM, VENERA ARAPU, OANA ROȘCA, RĂZVAN VASILESCU, DOINA BERCHINA**, *MODA, studiu, experiment, creație*, Editura Unarte, 2012
16. **UNDA POPP, DOINA LUCANU, IOANA AVRAM, LILIANA ȚUROIU UDREA, RĂZVAN VASILESCU, DOINA BERCHINA**, *Moda, obiect, veșmânt, costum*, Editura Unarte, 2013
17. **UNDA POPP, DOINA LUCANU, IOANA AVRAM, LILIANA ȚUROIU UDREA, RĂZVAN VASILESCU, OANA ROȘCA, VENERA ARAPU, SERGIU CHIHAIA, MATEI**

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

**ARNĂUTU, LILIANA IFRIM, DOINA BERCHINA** *Moda, arta, viata, pasiune*, Edirura Unarte, 2014

18.**UNDA POPP**, *Performingul de Costum*, Editura Universitară, 2004,

19.**UNDA POPP**, *Historia Brancovenilor si performingul de costum*, Editura Unarte, 2008

20.**DOMINIQUE WAQUET, MARION LAPORTE**, *Moda*, Ed. Corint, București, 2003.

21.**LINDA WELTERS, ABBY LILLETHHUN**, *The Fashion Reader*, Editura Berg, 2007

### **NOTĂ**

**\* În biletele de examen vor fi trecute două întrebări, una având caracter general și alta ținând de problematica estetică a specialității absolvite. Se va aprecia, nu atât capacitatea de reținere a informației, cât posibilitatea absolventului de a înțelege și aborda domeniul viitoarei sale profesii cu ajutorul conceptelor specifice.**

**\* Studentul va fi invitat să vorbească și despre lucrarea sa de licență, corelând subiectele din biletul de examen cu tema cercetării sale.**

DIRECTOR DEPARTAMENT

Lect. univ. dr. Răzvan Mihai Vasilescu

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## FACULTATEA DE ARTE DECORATIVE ȘI DESIGN

Specializarea: CERAMICĂ – STICLĂ - METAL

### TEMATICĂ

pentru examenul de licență la disciplina

### CONCEPTE FUNDAMENTALE ÎN DOMENIUL ARTELOR DECORATIVE

#### **a). Probleme cu caracter general**

1. Explicați noțiunile de „operă de artă”, „obiect estetic” și „obiect artistic” și stabiliți corelațiile dintre cei trei termeni.
2. Artă și meșteșug. Considerații asupra înțelesului antic al artei ca mod de cunoaștere.
3. Charles Batteux despre specificul artelor decorative prin comparație cu artele plastice.
4. Definiți statutul filosofic al artistului. Diferența dintre artist și artizan/ meșteșugar.
5. Disociații pe marginea termenilor de forme decorativ-ambientale și forme utilitare în artele focului.
6. Disociații pe marginea termenilor de: „prototip”, „model”, „machetă”, „produs de serie”.

#### **b). Probleme pe profilul secțiilor**

##### **CERAMICĂ**

1. Materiale ceramice folosite în obținerea de forme artistice decorative. Proprietăți fizico-chimice și calități de expresie plastică.
2. Tehnici de obținere a formelor artistice decorative din materiale ceramice.
3. Porțelanul ca material ceramic – istoric, proprietăți și posibilități de expresie plastică.
4. Faianța înțeleasă ca material ceramic - istoric, proprietăți și posibilități de expresie plastică.
5. Efecte specifice artelor focului – efecte vizuale obținute în cazul materialelor ceramice pe parcursul tratării termice.
6. Despre glazuri – decorațiunile pe glazură și sub glazură.

##### **STICLĂ**

1. Sticla ca material folosit în obținerea de forme decorativ-artistice. Compoziție, proprietăți fizice, calități de expresie plastică.
2. Tehnici de obținere și prelucrare a formelor decorative din sticlă.
3. Mat și lucios, opac și transparent în cazul formelor artistice decorative din sticlă.
4. Sticla colorată și posibilități de suplinire sau suplimentare a efectului de culoare.
5. Arta vitraliului – istoric, tehnici de realizare și date privind expresia artistică.
6. Gravura în sticlă. Tehnici și posibilități de expresie plastică.

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## METAL

1. Metale folosite în construcția de forme artistice decorative – proprietăți fizice și tehnologice.
2. Tehnici de expresivizare artistică a metalului.
3. Clasificarea metalelor. Tipuri de aliaje.
4. Tehnici în realizarea bijuteriilor. Diferențe între bijuteria ‘construită’ și bijuteria turnată
5. Utilizarea focului în deformarea plastică a diferitelor tipuri de metale (feroase/ neferoase).
6. Influența factorilor externi asupra metalelor - oxidare, pasivare, patinare.

## BIBLIOGRAFIE

1. **CONSTANTIN ASLAM, CORNEL-FLORIN MORARU**, *Curs de Filosofia Artei – Mari Orientări tradiționale și Programe Contemporane de Analiză*, vol. I: Filosofia Artei în Premodernitate, București, Editura UNArte, 2017, Cap. 2;
2. **CONSTANTIN ASLAM, CORNEL-FLORIN MORARU**, *Curs de Filosofia Artei – Mari Orientări tradiționale și Programe Contemporane de Analiză*, vol. I: Filosofia Artei în Premodernitate, București, Editura UNArte, 2017, Cap. 6;
3. **CONSTANTIN ASLAM, CORNEL-FLORIN MORARU**, *Curs de Filosofia Artei – Mari Orientări tradiționale și Programe Contemporane de Analiză*, vol. II: Filosofia Artei în Modernitate și Postmodernitate, București, Editura UNArte, 2017, Cap. 2;
4. **CONSTANTIN ASLAM, CORNEL-FLORIN MORARU**, *Curs de Filosofia Artei – Mari Orientări tradiționale și Programe Contemporane de Analiză*, vol. II: Filosofia Artei în Modernitate și Postmodernitate, București, Editura UNArte, 2017, Cap. 4;
5. **GHEORGHE ACHIȚEI**, *Frumosul dincolo de artă*, Ed-Meridiane, București 1988;
6. **NEAGU LUCIA**, *Ceramica, meșteșug, arta și știință*, editura Monitorul Oficial 2020, București;
7. **KENNY, JOHN B.**, *The Complete Book of Pottery Making*, Chilton Book Company Philadelphia, New York, London, 1968;
8. **BALTĂ PETRU** – *Tehnologia sticlei*, Ed. Tehnică, București 1984;
9. **BRAY Charles** - *Dictionary of Glass: Materials and Techniques*, Editura A&C Black, London 1995;
10. **INSTITUTUL NAȚIONAL DE STICLĂ** – „Îndrumar pentru fabricarea sticlei”, Ed. Fast Print, București 1998;
11. **POPOVICI DAN** *Sticla și lumina*, Teză de doctorat, Ed. Unarte, București 2008;
12. **LEFTER BOGDAN ADRIAN** - teză doctorat *Vocația Plastică a Metalului în Decorul Urban*, <https://rei.gov.ro/teze-doctorat>;
13. **HOJBOTA, BOGDAN SEVERIN** – *Bijuteriile și giuvaerurile – Abordare tehnologică, estetică și sociologică*, Ed. Unarte, București, 2011;

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

**14. MIHAILCIUC, ALEXANDRA, GABRIEL, SYLVAIN, *Arta feroneriei – Ghid practic de feronerie pentru copii și adulți*, Ed. Fundația Pro Patrimonio, București, 2017.**

### **NOTĂ**

**În biletele de examen vor fi trecute două întrebări, una având caracter general și alta ținând de problematica estetică a specialității absolvite. Se va aprecia, nu atât capacitatea de reținere a informației, cât posibilitatea absolventului de a înțelege și aborda domeniul viitoarei sale profesii cu ajutorul conceptelor specifice.**

DIRECTOR DEPARTAMENT,

Prof. univ. dr. Lucian Butucariu

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## FACULTATEA DE ARTE DECORATIVE ȘI DESIGN

Specializarea:: DESIGN

### TEMATICĂ

pentru examenul de licență la disciplina

### CUNOȘTINȚE FUNDAMENTALE ȘI DE SPECIALITATE

#### Teoria Designului

a)

1. Noțiunea de *design*: considerații cu caracter general, definiții.
2. Ce este un designer?
3. Designer și arhitect/designer și meșteșugar: suprapuneri și diferențe teoretico-practice.
4. Specificul designului în raport cu artele vizuale.
5. Aspecte teoretice privind funcțiile designului (comunicare, simbolică, estetică etc.).
6. Considerații generale privind raportul dintre design și semiotică.
7. Relația dintre design și noile tehnologii în raport cu societatea (VR, AR, MR etc.).
8. Design și modernism/postmodernism: principii teoretice și practici.
9. Considerente privind relația dintre designul contemporan și etica profesională.
10. Design, nevoi și responsabilitate socială (ecodesign, design umanitar, design pentru inovație socială).
11. Design și activism în context contemporan.
12. Design pentru spațiul public.
13. Aspecte teoretice privind noțiunea de *design thinking* și procesul de design.

b)

1. Design tipografic: considerații generale referitoare la raportul denotativ-conotativ.
2. Design pentru identitate: principii generale utilizate în practică (elemente, reguli etc.).
3. Design de informație: tipologii generale și zone de aplicabilitate.
4. Comunicații vizuale și noile tehnologii.
5. Considerații generale privind raportul dintre identitate și brand.
6. Considerente privind designul ecologic în raport cu sustenabilitatea: context socio-economic, principii, reprezentanți în teorie și practică.
7. Noțiunea de *design thinking* ca proces: etape și metode (*participatory design* etc.).
8. Inovație și tehnologie în design de produs: abordări moderne și contemporane.
9. Design universal: aspecte privind evoluția noțiunii de accesibilitate în raport cu designul de produs (modele, principii).

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

10. Aspecte teoretice privind designul modern: context, principii, reprezentanți.
11. Relația design ambiental-design de interior ca practică socială: instrument al schimbării și modelării experiențelor umane în relație cu mediul (accesibilitate, sustenabilitate, biofilie, conversii/activări de patrimoniu etc.).
12. Design ambiental în relație cu spațiul public: abordări contemporane.
13. Principii ale designului universal aplicate în designul ambiental.
14. Interiorul modern: evoluția noțiunii, principii, reprezentanți.
15. Relația dintre design ambiental și alte profesii.

### **BIBLIOGRAFIE**

1. **AMBROSE, G. ȘI PAUL HARRIS.** *Design Thinking*, AVA Publishing, Lausanne, 2010
2. **ANTONELLI, PAOLA ȘI JAMER HUNT**, eds. *Design and Violence*, Museum of Modern Art, New York, 2015
3. **BIERUT, MICHAEL ȘI STEVEN HELLER**, eds. *Looking closer 5: Critical Writings on Graphic Design*, Allworth Press, New York, 2006
4. **BRINGHURST, ROBERT.** *The Elements of Typographic Style*, ed. 3, Hartley&Marks Publishers, Vancouver, 2004
5. **BÜRDEK, BERNHARD E.** *Design: History, Theory and Practice of Product Design*, Birkhaeuser Basel, 2005
6. **DENNIS, JOSEPH.** „Universal Design. New Relevancy for the 21<sup>st</sup> Century”, *ASID/ICON* (Summer 2004): 12–22
7. **HJELM, SARA ILSTEDT.** *Semiotics in product design*, CID, Centre for User Oriented IT Design, Stockholm, 2002
8. **FRASCARA JORGE.** *Communication Design: Principles, Methods, and Practice*. Allworth Press, New York, 2004
9. **FUAD-LUKE, ALASTAIR.** *Design Activism: Beautiful Strangeness for a Sustainable World*, Earthscan, London, 2009
10. **GEHL, JAN ȘI BIRGITTE SVARRE.** *Cum se studiază viața urbană*, trad. Silvia Gugu, igloomedia, București, 2015
11. **LUPTON, ELLEN.** *Thinking with Type. A Critical Guide for Designers, Writers, Editors, & Students*, Princeton Architectural Press, 2010
12. **LUPTON, ELLEN**, ed. *Type on Screen: A Critical Guide for Designers, Writers, Developers, and Students (Design Briefs)*, NY, Princeton Architectural Press, 2014

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

13. **MANZINI, EZIO.** *Designul, când toți suntem designeri. O introducere în inovație socială*, trad. Simona Nichiteanu, Ed. Vellant, 2017
14. **NORMAN, DON** (ald). *The Design of Everyday Things: Revised and Expanded Edition*, New York, Basic Books, 2013/*Designul lucrurilor de zi cu zi*, trad. Mihaela Sofonea, ed. 1, București, Editura Publica, 2010
15. **OLINS, WALLY.** *Noul ghid de identitate Wolff Olins. Cum se creează și se susține schimbarea prin managementul identității*, Editura comunicare.ro, București, 2004
16. **PAPANEK, VICTOR.** *Design for the Real World: Human Ecology and Social Change*. New York, Pantheon Books, 1971 (sau orice altă ediție)/*Design pentru lumea reală. Ecologie umană și schimbare socială*, trad. Cristina Sabău și Roxana Aneculăesei, Editura Publica, 2018
17. **PARSONS, TIM.** *Thinking objects. Contemporary Approaches to Product Design*, AVA Publishing, Laussane, 2009
18. **POTTER, NORMAN.** *What Is a Designer: things. places. messages*, 4 ed., Hyphen Press, London, 2002
19. **POYNOR, RICK.** *Why Graphic Culture Matters. Essays, Polemics and Proposals about Art, Design and Visual Communication*, Occasional Papers, Ghent/Londra, 2023
20. **SCHERLING, LAURA, ed.** *Digital Transformation in Design. Processes and Practices*, Bielefeld, transcript Verlag, 2024
21. **SPARKE, PENNY.** *The Modern Interior*, Reaktion Books, Londra, 2008

### NOTĂ

Biletele de examen vor conține două întrebări, una din setul a și una din setul b. Se va aprecia nu atât capacitatea de reținere a informației, cât abilitatea absolventului de a înțelege și aborda domeniul viitoarei sale profesii cu ajutorul conceptelor specifice. Absolvenții vor fi invitați, în funcție de caz, să coreleze subiectele din biletul de examen cu tema proiectului practic de licență.

### B. Politici și strategii de promovare a produsului

1. Identificați elementele specifice unei cercetări de piață și a unei campanii publicitare, pentru produsele sau activitățile artistice abordate în lucrările dvs. de licență.
2. Mediul extern al firmei: Micromediul firmei.
3. Ierarhia necesităților umane (piramida lui MASLOW).
4. Domeniile de aplicare ale marketingului actual.
5. Piața produsului.
6. Metode și tehnici de recoltare a informațiilor în cercetările de marketing: interviul.

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

7. Metode și tehnici de recoltare a informațiilor în cercetările de marketing: chestionarul.
8. Strategii de marketing: strategii de piață.
9. Fazele dezvoltării produselor înainte de lansare.
10. Clasificarea tehnicilor de promovare.

### **BIBLIOGRAFIE**

1. **SICĂ STANCIU**, *Marketing general – particularități în organizațiile non-profit*, Ed. Dareco, 2002
2. **PH. KOTLER**, *Managementul marketingului*, Ed. Teora, București, 1997
3. **PH. KOTLER, G. ARMSTRONG, J. SANDERS, V. WONG**, *Principiile marketingului*, Ed. Teora, București, 1998
4. **PHILIP KOTLER**, *Marketing de la A la Z: 80 concepte pe care trebuie să le cunoască orice manager*, Editura Codecs, 2004
5. **M. BRUHN**, *Marketing. Noțiuni de bază pentru studiu și practică*, Editura Economică, București, 1999
6. **V. OLTEANU**, *Marketingul serviciilor*, Editura Uranus, București, 2000
7. **MIHAI C. DEMETRESCU**, *Marketing*, Editura Europa Nova, București, 1991
8. **NICOLAE AL. POP**, *Marketing*, Editura Enciclopedică, București, 1993
9. **PAUL ȘTEFĂNESCU**, *Bazele marketingului*, Editura Economică, București, 1995

DIRECTOR DEPARTAMENT,

Conf. univ. dr. Radu Comșa

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## FACULTATEA DE ARTE DECORATIVE SI DESIGN

Specializarea:: **SCENOGRAFIE ȘI EVENIMENT ARTISTIC**

### TEMATICĂ

**pentru examenul de licență la disciplina**

### **CONCEPTE FUNDAMENTALE ÎN DOMENIUL ARTELOR VIZUALE**

1. Estetica scenografică în viziunea părinților scenei moderne, Adolphe Appia și Gordon Craig.
2. **COMMEDIA DELL'ARTE** teatru de improvizație, precursor al **HAPPENING**-ului de astăzi. Exemplificări.
3. Scenele cu un potențial important scenografic în piesa **HAMLET**, **VISUL UNEI NOPTI DE VARĂ**, **MACBETH** de W. Shakespeare
4. Scenele cu un potențial important scenografic în piesa **LIVADA DE VIȘINI**, **PESCĂRUȘUL**, **TREI SURORI** de A. Cehov
5. Scenele cu un potențial important scenografic în piesa **D'ALE CARNAVALULUI**, **O SCRISOARE PIERDUTĂ**, **O NOAPTE FURTUNOASĂ** de I.L. Caragiale.
6. Decorul amenajat și decorul construit: definiții, diferențe, valente estetice. Exemplificări din filmele propuse de filmografia atașată.
7. Asemănări și diferențe specifice între un concept scenografic de teatru și unul de film. Comparație aplicată unui exemplu concret.
8. Tratarea detaliului (recuzită de joc, accesoriu costum, etc.) comparativ, în teatru și în film. Exemplificări.
9. Spațiul teatral versus spațiul cinematografic. Structuri plastice și arhitectura vizuală.

### **BIBLIOGRAFIE**

1. **MIHAELA TONITZA-IORDACHE, GEORGE BANU** – *Arta teatrului*, Ed. Nemira, 2004
2. **ANNE UBERSFELD** – *Termenii cheie ai analizei teatrului*, Ed. Institutul European, 1999
3. **PETER BROOK** – *Spațiul gol*, Ed. Unitext
4. **ANTONIN ARTAUD** – *Teatrul și dublul său*, Ed. Echinox
5. **ADOLPHE APPIA** – *Opera de artă vie*, Ed. Unitext
6. **V. E. MEYERHOLD** - *Despre teatru*, 2011, Ed. Unitext
7. **GEORGE BANU**, *Peter Brook. Spre teatrul formelor simple*, Editura Polirom, Unitext, Iasi 2005
8. **GEORGE BANU** – *Ultimul sfert de secol teatral – o panoramă subiectivă*, Ed. Paralela 45, 2003
9. **ILEANA BERLOGEA** – *Teatrul românesc în secolul XX*, Ed. Fundația Culturală

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

Română, București, 2000

10. **OCTAVIAN SAIU** – *În căutarea spațiului pierdut*, Ed. Nemira, București, 2008
11. **RICHARD SCHECHNER**, *Performance. Introducere și teorie*, Editura UNITEXT – Colecția FNT, 2009
12. **HANS-THIESLEHMAN**, *Teatrul Postdramatic*, București, ed. Unitext UNITEXT – Colecția FNT, 2009.
13. **NICOLAE MANDEA**, *Teatralitatea - un concept contemporan*, UNATC PRESS, București, 2006
14. **BABLET, DENIS** - *Esthétique générale du décor de théâtre de 1870 à 1914*, CNRS, Paris, 1975
15. **BABLET, DENIS** - *Les revolutions scéniques du XX-e siècle*, Paris, 1975
16. **CRAIG, EDWARD GORDON** - *De l'art du théâtre*, Odette Lieutier ed., Paris, 1943
17. **SHAKESPEARE, WILLIAM**, *OPERE COMPLETE*, E.S.P.L.A., Editura pentru Literatură, București, 1957- 1962 - 1963
18. **BIBERI, ION** - *Ion Sava*, Editura Meridiane, București, 1974
19. **SAVA, ION** - *Teatralitatea teatrului*, Editura Eminescu, 1981
20. **PETROVICI, VIRGIL** - *Macbeth cu măști - Caietul unui spectacol de Ion Sava*, Editura Tehnică, București 1997
21. **LISTA, GIOVANNI** - *La Scène Moderne*, Editions Carres, Paris, 1997 et Editions Actes Sud, Arles 1997
22. **BATALI, LUMINIȚA**, revista LIGEIA, no. 105-106-107-108, *Le modernisme dans la scénographie roumaine*, Paris, ianuarie- iunie 2011
23. **BROWN JOHN RUSSEL** – *Istoria teatrului* – editura Nemira – Sibiu 2016
24. **ESRIG DAVID** – *COMMEDIA DELL'ARTE* – O istorie a spectacolului în imagini – Editura Nemira București 2016
25. **FOSSATI, PAOLO** - *La realta attrezzata*, Einaudi, Torino, 1977
26. **GRAY, CAMILLA** - *L'avant-garde russe dans l'art moderne*, collection "La cite des arts" Editions l'Age de l'Homme - SA Lausanne, 1962
27. **BABLET, DENIS**, coord. *Le lieu théâtral dans la société moderne*, CNRS – 1963
28. **TOUCHARD, P. A.**, - *Réalisme, poésie et réalité au théâtre*, în volumul „Réalisme et poésie au théâtre” Etudes réunies et présentées par J. Jacquot , CNRS , 1978
29. *“Enciclopedia dello Spettacolo”*, Unedi, Unione Editoriale, Roma, 1975
30. **POPA, VICTOR ION** - *Mic îndreptar de teatru*, editura Eminescu 1977
31. **PRUT, CONSTANTIN** - *Dicționar de artă modernă și contemporană*, Univers Enciclopedic, 2002
32. **TATARKIEWICZ, WLADYSŁAW** - *Istoria celor șase noțiuni*, Editura Meridiane, 1981

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

33. **TATARKIEWICZ, WLADYSLAW** - *Istoria esteticii* vol. I - IV, Editura Meridiane, 1978
34. **ARISTARCO GUIDO** - *Cinematograful ca artă*, Editura Meridiane, București, 1965;
35. **ARISTARCO GUIDO** –*Utopia cinematografică*, Ed.Meridiane, București,1992
36. **ARNHEIM RUDOLF** - *Artă și percepție vizuală*, Ed Meridiane, București 1979
37. **MARCEL MARTIN**, *Limbajul cinematografic*, Bucuresti, Ed Meridiane, 1981
38. **NOEL BURCH**, *Un praxis al cinematografului*, Ed.Meridiane, București, 2001
39. **ANDREEA HASNAS**, *Spirit și grafie în arta spectacolului*, Editura Universitara Ion Mincu, București 2002

### **FILMOGRAFIE**

#### **- DE CE TRAG CLOPOTELE MITICĂ?**

[https://www.youtube.com/watch?v=Tx7rdkiADto&ab\\_channel=CINEPUB](https://www.youtube.com/watch?v=Tx7rdkiADto&ab_channel=CINEPUB)

#### **- D'ALE CARNAVALULUI**

[https://www.youtube.com/watch?v=HOnsBf5rPkE&ab\\_channel=MoviesChannel](https://www.youtube.com/watch?v=HOnsBf5rPkE&ab_channel=MoviesChannel)

#### **- STEAUA FARA NUME**

[https://www.youtube.com/watch?v=i9TZ3ZapB5w&ab\\_channel=SabirSaburoff](https://www.youtube.com/watch?v=i9TZ3ZapB5w&ab_channel=SabirSaburoff)

#### **- MOROMEȚII**

[https://www.youtube.com/watch?v=NHaNm-Acmx8&ab\\_channel=CINEPUB](https://www.youtube.com/watch?v=NHaNm-Acmx8&ab_channel=CINEPUB)

#### **- NUNTA DE PIATRĂ**

<https://www.facebook.com/watch/?v=2721111584870990>

#### **- MACBETH**

[https://www.youtube.com/watch?v=tggW1\\_MqmWo&ab\\_channel=ChrisGiles](https://www.youtube.com/watch?v=tggW1_MqmWo&ab_channel=ChrisGiles)

#### **- THRONE of BLOOD – Akira Kurosawa**

<https://filmehd.to/filme/throne-of-blood-1957/>

DIRECTOR DEPARTAMENT,

lector univ. dr. Roxana Ionescu

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## FACULTATEA DE ISTORIA ȘI TEORIA ARTEI

Specializarea: ISTORIA ȘI TEORIA ARTEI

### TEMATICĂ

pentru examenului de licență la disciplina

### CUNOȘTINȚE FUNDAMENTALE ȘI DE SPECIALITATE

#### 1. Teoria artei în secolele XVI-XVIII

1. **BARASCH, MOSHE**, *Theories of Art from Plato to Winkelman*, New York University Press, New York, 1985
2. **PANOFSKY, ERWIN**, *Ideea*, Ed. Univers, București, 1975
3. **PANOFSKY, ERWIN**, *Renaștere și renașteri în arta occidentală*, Ed. Meridiane, București, 1974
4. **WOOD, CHRISTOPHER S.**, *A History of Art History*, Princeton University Press, 2019

#### 2. Teoria artei în secolele XIX-XX

1. **BARASCH, MOSHE**, *Modern Theories of Art. 1. From Winkelman to Baudelaire*, New York University Press, New York, 1990
2. **BARASCH, MOSHE**, *Modern Theories of Art. 2. From Impressionism to Kandinsky*, New York University Press, New York, 1998
3. **CĂLINESCU, MATEI**, *Cinci fețe ale modernității*, Univers, București, 1995
4. **GHEORGHE, CĂTĂLIN**, *Condiția critică*, Editura Institutul European, Iași, 2010
5. **HARRISON, CHARLES; PAUL WOOD; GAIGER, JASON** (ed.), *Art in Theory: 1815-1900, An Anthology of Changing Ideas*, Blackwell, Malden MA, Oxford, 1998
6. **HARRISON, CHARLES; PAUL WOOD** (ed.), *Art in Theory 1900-2000, An Anthology of Changing Ideas*, Blackwell, Malden MA, Oxford, 2003
7. **HOPTMAN, LAURA; POSPISZYL, TOMÁŠ** (ed.), *Primary Documents: A Sourcebook for Eastern and Central European Art Since the 1950s*, Museum of Modern Art, New York, 2002.
8. **PREZIOSI, DONALD** (ed.), *The Art of Art History: A Critical Anthology*, Oxford University Press, Oxford, 1998

#### 3. Istoria artei europene în secolele XIV-XVII

1. **ALPERS, SVETLANA**, *The Art of Describing. Dutch Art in the Seventeenth Century*, The University of Chicago Press, Chicago, Londra, 1983
2. **BROWN, JONATHAN**, *Pictura spaniolă din secolul XVII*, Meridiane, București, 1982
3. **BAXANDALL, MICHAEL**, *Painting and Experience in Fifteenth-Century Italy*, Oxford, 1974
4. **CAMPBELL, STEPHEN J.; COLE, MICHAEL W.**, *A New History of Italian Renaissance Art*, Thames and Hudson, London, 2012

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

5. **HASKELL, FRANCIS**, *Patrons and Painters: a Study in the Relations between Italian Art and Society in the Age of the Baroque*, Yale University Press, New Haven, London, 1980
6. **NEUMAN, ROBERT**, *Baroque and Rococo. Art and Architecture*, Pearson, Boston, 2013
7. **PORRAS, STEPHANIE**, *Art of the Northern Renaissance. Courts, Commerce and Devotion*, Laurence King Publishers, Londra, 2018
8. **STOICHIȚĂ, VICTOR IERONIM**, *Instaurarea tabloului. Metapictura în zorii timpurilor moderne*, Ed. Meridiane, București, 1999 / Ed. Humanitas, București, 2012
9. **WESTERMANN, MARIËT**, *A Wordly Art: The Dutch Republic 1585-1718*, Yale University Press, New Haven, 2010
10. **WITTKOWER, RUDOLPH**, *Painting in Italy 1600-1750*, vol I-III, Penguin, Harmondsworth, 1982

### **4. Istoria artei europene în secolul al XIX-lea și prima jumătate a secolului XX**

1. **BOIME, ALBERT**, *Art in the Age of Civic Struggle. 1848-1871*, Chicago University Press, 2008
2. **BAREGOLD, BARRY**, *European Architecture 1750-1890*, Oxford University Press, Oxford-New York, 2000
3. **BÄTSCHMANN, OSKAR**, *The Artist in The Modern World: the Conflict Between Market and Self-expression*, Dumont, Köln, 1997
4. **CLARK, T.J.**, *The Painting of Modern Life: Paris in the Art of Manet and His Followers*, Princeton University Press, 1999
5. **EISENMAN, STEPHEN F.; THOMAS CROW** (eds.), *Nineteenth century art: a critical history*, Thames and Hudson, Londra, 1994
6. **FOSTER, HAL** et al., *Art Since 1900. Modernism, Antimodernism, Postmodernism*, Thames and Hudson, Londra, 2011

### **5. Istoria artei contemporane**

1. **ALBERRO, ALEXANDER; STIMSON, BLAKE** (ed.), *Conceptual Art: A Critical Anthology*, MIT Press, Cambridge, MA – Londra, 2000
2. **BISHOP, CLAIRE**, *Installation Art*, Tate Publishing, Londra, 2005
3. **DAVIS, HEATHER; TURPIN, ETIENNE** (ed.), *Art in the Anthropocene Encounters Among Aesthetics, Politics, Environments and Epistemologies*, Open Humanities Press, Londra, 2015
4. **DUMBADZE, ALEXANDER; HUDSON, SUSAN** (ed.), *Contemporary Art. 1989 to the Present*, Wiley-Blackwell, Malden MA-Oxford, 2013
5. **FOSTER, HAL** et al., *Art Since 1900. Modernism, Antimodernism, Postmodernism*, Thames and Hudson, Londra, 2011
6. **GREEN, CHARLES; GARDNER, ANTHONY**, *Biennials, Triennials, and Documenta. The Exhibitions That Created Contemporary Art*, Wiley-Blackwell, Malden MA – Oxford, 2016

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

7. **JONES, AMELIA (ed.)**, *A Companion to Contemporary Art since 1945*, Blackwell, Malden MA-Oxford, 2006
8. **JOYEUX-PRUNEL, BEATRICE**, *Naissance de l'art contemporain: une histoire mondiale 1945-1970*, CNRS, Paris, 2021
9. **SMITH, TERRY**, *Contemporary Art. Worlds Currents*, Prentice Hall, Upper Saddle River, 2011
10. **WARRS, TRACY (ed.)**, *The Artist's Body*, Phaidon, Londra, 2000

### 6. Istoria artei medievale și premoderne în România

1. **BARALIALTET, XAVIER (ed.)**, *The Art of Medieval Hungary*, Viella, Roma, 2018
2. **BARBU, DANIEL**, *Pictura murală din Țara Românească în secolul al XIV-lea*, Meridiane, București, 1986
3. **CHIHAI, PAVEL**, *Artă medievală*, vol 1–3, Albatros, București, 1998 (reeditate în *idem.*, *Opera Omnia*, vol. 6–8, Ex Ponto, Constanța, 2010)
4. **CIGNILECKI, MARJETA (ed.)**, *Art and Architecture around 1400. Global and Regional Perspectives*, Polona Vidmar, Maribor, 2012
5. **DOBJANSCHI, ANA**, *Arta Moldovei în epoca lui Vasile Lupu*, Meridiane, București, 1979
6. **DUMITRESCU, CARMEN LAURA**, *Pictura murală din Țara Românească în secolul al XVI-lea*, Meridiane, București, 1978
7. **DURAND, JANNIC (ed.)**, *Broderies de tradition byzantine en Roumanie XVI–XVIIe siècle*, Musée du Louvre, Paris, 2019
8. **EFREMOV, ALEXANDRU**, *Icoane românești*, București, Meridiane, 2002
9. **FIREA, CIPRIAN**, *Polipticele medievale din Transilvania: artă, liturghie, patronaj*, Mega, Cluj-Napoca, 2016
10. **GRACZYNSKA, MARTA (ed.)**, *Architecture and Power in Early Central Europe*, ARC Humanities Press, Leeds, 2022
11. **JENEI, DANA**, *Goticul în Transilvania. Pictura (c. 1300-1500)*, Oscar Print, București, 2016
12. **JENEI, DANA**, *Renașterea transilvăneană: identitate culturală în context european*, Ed. Muzeului Național al Literaturii Române, București, 2013
13. **MARCU ISTRATE, DANIELA**, *Church Archaeology in Transylvania (ca. 950 to ca. 1450)*, Brill, Leiden, Boston, 2022
- Mărturii: Frescele mănăstirii Argeșului*, Muzeul Național de Artă al României, București, 2013
14. **PILLAT, CORNELIA**, *Pictura murală în epoca lui Matei Basarab*, Meridiane, București, 1980
15. **POPA, CORINA et al.**, *Repertoriul picturii murale brâncovenești. I Județul Vâlcea*, UNARTE, București, 2008
16. **THEODORESCU, RĂZVAN et al.**, *Artă și civilizație în timpul lui Ștefan cel Mare*, Ministerul Culturii, București, 2004

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

17. **THEODORESCU, RĂZVAN; MARIUS PORUMB** (coord.), *Arta din România: din preistorie în contemporaneitate*, vol. I, Ed. Academiei Române–Mega, București–Cluj-Napoca, 2018

### 7. Istoria artei românești în secolul al XIX și prima jumătate a secolului XX

1. **BELDIMAN, IOANA**, *De la Școala de Belle-Arte la Academia de Arte Frumoase. Artiști la București 1864-1948*, UNArte – MNAR, București, 2014
2. **BENSON, TIMOTHY; EVA FORGACS** (ed.), *Between Worlds: A Sourcebook of Central European Avant-Gardes 1910-1930*, MIT Press, Cambridge MA, 2002
3. **BOGDAN, RADU Andreescu**, vol. 1-2, Meridiane, București, 1969 și 1982
4. **CĂRĂBAȘ, IRINA; NIȚIȘ, OLIVIA** (ed.), *After Brancusi. Proceedings of the International Conference organized in the frame of the project 'The Saint of Montparnasse' from Document to Myth. A Century of Constantin Brancusi Scholarship*, Unarte, București, 2014
5. **IONESCU, ADRIAN SILVAN**, *Mișcarea artistică oficială în România secolului al XIX-lea*, NOI Media Print, București, 2009
6. **ISPIR, MIHAI**, *Clasicismul în arta românească*, Meridiane, București, 1984
7. **STEVEN MANSBACH**, *Modern Art in Eastern Europe. From the Baltic to the Balkans*, Cambridge University Press, Cambridge, 1999
8. **OPRESCU, GEORGE, N. Grigorescu**, vol. 1-2, Meridiane, București, 1961 și 1964
9. **PAVEL, AMELIA**, *Pictura românească interbelică*, Meridiane, București, 1996
10. **VLASIU, IOANA**, *Anii '20. Tradiția și pictura românească*, Meridiane, București, 2000

### 8. Istoria artei din a doua jumătate a secolului XX până în prezent în România

1. **CÂRNECI, MAGDA**, *Artele plastice în România 1945-1989, cu o addenda 1990-2010*, Polirom, Iași, 2013
2. **DAN, CĂLIN; KIRÁLY, IOSIF; OROVEANU, ANCA; RADU, MAGDA** (ed.), *Arta în România între anii 1945–2000: O analiză din perspectiva prezentului*, New Europe College / UNArte / MNAC, București, 2016
3. **GUȚĂ, ADRIAN**, *Generația '80 în artele vizuale*, Paralela 45, Pitești, 2008
4. **KIRÁLY, AURORA** (coord.), *Fotografia în arta contemporană. Tendințe în România, după 1989*, UNARTE – Asociația Galeria Nouă, București, 2006
5. **MĂRUMUREANU, ȘTEFANIA; PONTA, ARIADNA** (coord.), *States of the Art. 30 de ani de artă reflectată în proiecte*, Institutul Cultural Român, București, 2020
6. **PANAITESCU, ALEXANDRU**, *De la Casa Scânteii la Casa Poporului. 4 decenii de arhitectură în București 1945-1989*, Simetria, București, 2012
7. **PINTILIE, ILEANA**, *Acționismul în România în timpul comunismului*, Idea Design & Print, Cluj, 2000

## UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

8. **PREDA, CATERINA** (ed.), *The State Artist in Romania and Eastern Europe: The Role of the Creative Unions*, Ed. Universității din București, București, 2017.
9. **PREDESCU, MAGDA**, *Utopie și heterotopie în arta din România anilor 1950–1970: Variațiile canonului artistic*, Idea Design&Print, Cluj-Napoca, 2018

### 1. Management cultural

1. **ANDERTON, MALCOLM**, *Arts Administration*, Routledge, Abingdon-on-Thames, 1995
2. **BASA, LYNN; JACOBS, MARY JANE; HOFFMAN, BARBARA**, *Artist's Guide to Public Art*, Skyhorse Publishing, New York, 2019
3. **DRAGHIČEVIĆ ŠESIĆ, MILENA; STOJKOVIĆ, BRANIMIR**, *CULTURA – management, mediere, marketing*, Fundația Interart TRIADE – Brumar, Timișoara, 2002
4. **HADDEN, PEGGY**, *The Artist's Guide to New Markets: Opportunities to Show and Sell*, Allworth Press, New York, 1998
5. **RESCH, MAGNUS**, *Management of Art Galleries*, Phaidon, Londra, 2018
6. **ROSEWALL, ELLEN**, *Arts Management: Uniting Arts and Audience in the 21st Century*, Oxford University Press, Oxford, 2021

### 10. Studii curatoriale

1. **BISMARCK, BEATRICE VON**, *The Curatorial Condition*, Sternberg Press, Londra, 2022
2. **DERIEUX, FLORENCE** (ed.), *Harald Szeemann, Individual Methodology*, JRP|Ringier, 2008
3. **LIND, MARIA**, *Performing the Curatorial: An Introduction. In Performing the Curatorial: Within and Beyond Art*. Sternberg Press, Berlin, 2012
4. **MARTINON, JEAN-PAUL** (ed.), *The Curatorial: A Philosophy of Curating*, Bloomsbury, Londra, 2013
5. **O'NEIL, PAUL** (ed.), *Curating Subjects*, Open Editions, Amsterdam, 2007
6. **O'NEILL, PAUL**, *Culture of Curating and the Curating of Culture(s)*, MIT Press, Cambridge Ma., 2016
7. **O'NEILL, PAUL; STEEDS, LUCY; WILSON, MICK** (ed.), *How Institutions Think: Between Contemporary Art and Curatorial Discourse*, MIT Press, Cambridge Ma., 2017
8. **OBRIST, HANS ULRICH**, *A Brief History of Curating*, JRP / Ringier & Les Presses du Reel, Geneva-Dijon, 2018
9. **OBRIST, HANS ULRICH**, *Everything You Always Wanted to Know About Curating but Were Afraid to Ask*, Sternberg Press, Berlin, 2011
10. **O'DOHERTY, BRIAN**, *Inside the White Cube: The Ideology of the Gallery Space*, University of California Press, Berkeley, 1999
11. **SHARMACHARJA, SHAMITA** (ed.), *A Manual for the 21st Century Art Institution*, Koenig Books and Whitechapel Gallery, Londra, 2009

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

12. **SMITH, TERRY**, *Thinking Contemporary Curating*, Independent Curators, International, New York, 2012
13. **SPAID, SUE**, *The Philosophy of Curatorial Practice. Between Work and World*, Bloomsbury, Londra, 2022
14. **TANNERT, CHRISTOPH; TISCHLER, UTE**, (ed.), *Men in Black, Handbook of Curatorial Practice*, Revolver, 2004.

DIRECTOR DEPARTAMENT,

Lect. univ. dr. Irina Cărbăș

# UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

## FACULTATEA DE ISTORIA ȘI TEORIA ARTEI

Specializarea: CONSERVARE ȘI RESTAURARE

### TEMATICĂ

pentru examenul de licență la disciplina

### CUNOȘTINȚE FUNDAMENTALE ȘI DE SPECIALITATE

#### **SUBIECTUL 1. Conservarea și restaurarea operei de artă (pictură murală, pictură pe panou de lemn, suport litic)**

##### **Tematică:**

1. Tehnici tradiționale utilizate în realizarea operei de artă (pictură murală, pictură pe panou de lemn, lemn policrom, piatră)
2. Procese specifice de degradare a operei de artă; realizarea diagnosticului înainte de intervenția de conservare-restaurare
3. Metode și materiale folosite în curățarea operelor de artă pe suport mural, lemn și litic
4. Metode de consolidare a picturilor murale, a picturilor pe panou (strat pictural și suport), a pietrei
5. Tratatamentul lacunelor
6. Documentația de conservare și restaurare

##### **Bibliografie selectivă:**

##### **I. Conservarea și restaurare picturilor murale**

1. **MORA PAOLO ȘI LAURA, PHILIPPOT PAUL:** Conservarea picturilor murale, Ed. Meridiane, 1986.
2. **MATTEINI MAURO, MOLES ACANGELO:** *La chimica nel restauro, Il materiali dell' arte pittorica*, Nardinini Editore, Firenze, 1991.
3. **ISTUDOR IOAN,** *Noțiuni de chimia picturii*, Ed. D.P. House, 2006.
4. **CAMUFFO DARIO:** „Microclimate for cultural heritage”, Environment and Climate research
5. **PETZET MICHAEL:** *Monuments\_and\_Sites\_1\_Charters.pdf*
6. **EWAGLOS** - European Illustrated Glossary of Conservation Terms for Wall Paintings and Architectural Surfaces. Documentation. Michael Imhof Verlag, Petersberg, Germany, 2015.
7. **MORA PAOLO,** Causes of deterioration of mural paintings. international centre for the study of the preservation and the restoration of cultural property, 1974

[https://www.academia.edu/36893242/SWOT\\_analysis\\_for\\_the\\_redesign\\_of\\_historic\\_university\\_bui\\_lding\\_stock](https://www.academia.edu/36893242/SWOT_analysis_for_the_redesign_of_historic_university_bui_lding_stock)

<https://caietelerestaurarii.ro/ro/call-caietele-restaurarii>

[https://www.academia.edu/39825061/Teaching\\_heritage\\_preservation\\_and\\_revitalization\\_of\\_historical\\_cities\\_on\\_the\\_faculties\\_and\\_schools\\_of\\_architecture\\_in\\_19\\_european\\_and\\_extra\\_european\\_countries](https://www.academia.edu/39825061/Teaching_heritage_preservation_and_revitalization_of_historical_cities_on_the_faculties_and_schools_of_architecture_in_19_european_and_extra_european_countries)

<https://journals.openedition.org/ceroart/4924>

## II. Teoria restaurării

1. **ALI MIRI**, *The Concept of Cultural Heritage Preservation*, e-conservation magazine, No. 24 (2012) pp. 177-182, <http://www.econservationline.com/content/view/1082>
2. **KAZMER KOVACS**: *Timpul monumentului istoric*, Ed. Paideia, 2003
3. **ASHURST JOHN MORTARS**, *Plasters and Renders in Conservation*. Ecclesiastical Architects and surveyors Association, 1994.
4. **M. ANDALORO**, *La teoria del restauro nel Novecento da Riegl a Brandi*, International Conference, Viterbo, 12-15 November 2003, Nardini, Firenze, 2006
5. **SALVADOR MUNOZ-VINAS**: *Contemporary Theory of Conservation*, Published by Routledge 30 October, 2004
6. **M. RACHELI**, *Restauro e architettura : teoria e critica del restauro architettonico e urbano dal XVIII al XXI secolo*, Gangemi, Roma, 2007
7. **CESARE BRANDI**: *Teoria restaurării*, Ed. Meridiane, București, 1996.
8. **URSULA SCHÄDLER-Saub, BOGUSŁAW SZMYGIN**: *Conservation ethics today: are our conservation-restoration theories and practice ready for the 21st century?*
9. **SALVADOR MUNOZ: VINAS**, *Contemporary Theory Conservation*; Taylor&Francis LTD; 2004

## III. Tehnici tradiționale utilizate în realizarea operei de artă (pictură murală, pictură pe panou de lemn, lemn policrom, piatră)

1. **CENNINI, CENNINO**, *Tratatul de pictură*, Ed. Meridiane, București, 1977
2. **DANIEL V. THOMPSON JR.** *Materiale și tehnici de pictură în Evul Mediu*, Ed. Sophia, București, 2006.
3. **DIONISIE DIN FURNA**, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sophia, București, 2000
4. **LEONARDO DA VINCI**, *Tratat despre pictură*, ed. Meridiane, București, 1971.
5. **PODLACHA, WLADYSŁAW, NANDRIȘ, GRIGORE**, *Umanismul picturii murale postbizantine*, vol. 1, *Latura tehnică a picturilor*, Ed. Meridiane, București, 1985
6. **GHEORGHITĂ ROMEO, GEORGESCU MIGDONIA, NICULESCU GHEORGHE** -  
Articol: *Apecte istorice, stilistice și de analiză tehnologică pentru trei fragmente de pictură*

*murală extrase de la Biserica Mănăstirii Trei Ierarhi din Iași, sec. al XVII-lea*; Publicat în: „Buletin de conservare-restaurare – RESTITUTIO”, nr. 8 / 2014, Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”; pp.74-80, CON Science – RESTITUTIO; 2014. Ed. MasterPrint, ISSN 2065-2992; [www.masterprint.ro](http://www.masterprint.ro)

#### **IV. Documentația de conservare și restaurare**

1. **COSENTINO ANTONINO**, *Infrared Technical Photography For Art Examination*, în *e-Preservation Science*, e-PS, 2016, 13, 1-6, ISSN: 1581-9280 web edition
2. **DE LA RIE E. RENE**, *Fluorescence of Paint and Varnish Layers (Part I)*, în *Studies in Conservation*, Vol. 27, No. 1, 1982
3. **DRAGOS ASAFTEI** - *Primii 10 pasi in fotografia digitala*. Pdf, ISBN: 978-606-92792-7-4 © Editura ISSA, 2012
4. **IOANNIDES MARINOS, ELEANOR FINK, LORENZO CANTONI, ERIK CHAMPION**, *Digital Heritage. Progress in Cultural Heritage: Documentation, Preservation, and Protection*, 8th International Conference, EuroMed 2020, Virtual Event, November 2–5, 2020, Revised Selected Papers, Springer Nature Switzerland AG 2021
5. **LEE, EDMUND (ED.)**, **MIDAS: A Manual and Data Standard for Monument Inventories**, English Heritage, National Monuments Record Centre, Swindon, 2000 (ediția 2)
6. **Historic England 2017** - *Photogrammetric Applications for Cultural Heritage. Guidance for Good Practice*. Swindon. Historic England.
7. **Historic England 2017** *Photogrammetric Applications for Cultural Heritage. Guidance for Good Practice*. Swindon. Historic England.
8. **MOORE MICHELLE**, *Conservation Documentation and the Implications of Digitisation*, articol apărut în *Journal of Conservation and Museum Studies*, nr. 7, 2001
9. **OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU IRINA, MATEI DAN**, *Standarde și recomandări în documentarea bunurilor culturale*, CIMEC, București, 2009
10. **PIQUE, FRANCESCA**, *A Protocol for Graphic Documentation*, articol apărut în *GraDoc – Graphic Documentation System in Mural Painting Conservation*, ICCROM, Roma, 2000
11. **ZEHNDER KONRAD**, *Basic concepts of documentation*, articol în *GraDoc – Graphic Documentation System in Mural Painting Conservation*, ICCROM, Roma, 2000
12. **WILFRIED LINDER**, *Digital Photogrammetry A Practical Course*, Springer-Verlag, Berlin Heidelberg 2006

<https://www.cambridgeincolour.com/learn-photography-concepts.htm>

[https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/978-3-319-15979-9\\_21.pdf](https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/978-3-319-15979-9_21.pdf)

[https://chsopensource.org/color-management-for-paintings-documentation/CORRECT\\_USE\\_OF\\_COLOR\\_FOR\\_CULTURAL\\_HERITAGE\\_DOCUMENTATION.pdf](https://chsopensource.org/color-management-for-paintings-documentation/CORRECT_USE_OF_COLOR_FOR_CULTURAL_HERITAGE_DOCUMENTATION.pdf)

<https://www.cambridgeincolour.com/learn-photography-concepts.htm>

<https://camerasim.com/camerasim-free-web-app>

<https://chsopensource.org/color-management-for-paintings-documentation/>

**V. Conservarea și restaurarea picturii pe panou de lemn; lemn policrom**

1. **VALERIE DORGE, CAREY HOWLETT (EDS):** *Painted Wood: History and Conservation*, 2 vols., The Getty Conservation Institute, Los Angeles, 1998
2. **KATHLEEN DARDES, ANDREA ROTHE (EDS.):** *The Structural Conservation of Panel Paintings*, Proceedings of a symposium at the J. Paul Getty Museum 24–28 April 1995, The Getty Conservation Institute, Los Angeles, 1998
3. **JULIA M. VAN DEN BURG , KATE SEYMOUR:** *Dirt and Dirt Removal (Dry and Aqueous Cleaning). Paintings Conservation Part 1*, Ministry of Education Culture and Science, Cultural Heritage Agency of the Netherlands (RCE), Amersfoort 2022
4. **JULIA M. VAN DEN BURG, KATE SEYMOUR:** *Consolidation of Paint and Ground*, Cultural Heritage Agency of the Netherlands (RCE), Amersfoort 2023
5. **JULIA M. VAN DEN BURG , KATE SEYMOUR:** *Varnish Removal Paintings Conservation Part 2*, Ministry of Education Culture and Science, Cultural Heritage Agency of the Netherlands (RCE), Amersfoort 2022
6. **JULIA M. VAN DEN BURG , KATE SEYMOUR:** *Filling Losses in Paint* , Ministry of Education Culture and Science, Cultural Heritage Agency of the Netherlands (RCE), Amersfoort 2024

**VI. Conservarea și restaurarea elementelor din piatră**

1. **ASHURST JOHN:** \*\*\* - „Le dessalement des materioux poreux”, Journées d’études de la SFIIC, Poitiers, 9-10 mai 1996;
3. **CAMUFFO DARIO:** *Deterioration Processes Of Historical Monuments*, National Research Council, cnr-ictr, Padova, Italy
4. **E. M. WINKLER:** „Stone: Properties, Durability in Man’s Environment”, Springer, 1994;  
\*\*\* - „Interdisciplinary Studies in Ancient Stone”, ASMOSIA 5: Marble and Other  
\*\*\* - Stones in Antiquity, eds. J. Herman et al., Archetype, 2002.
5. **LINDLEY** - „Sculpture Conservation: Preservation or Interference”, Scholars Press, 1997;
6. **LORENZO LAZZARINI, MARISA LAURENZI TABASSO,** *Il Restauro della Pietra*, CEDAM-Padova 1986
8. **NICOLAE ANASTASIU,** *Minerale și roci sedimentare, Determinator*, Editura Tehnică București
9. **PRICE C. A.:** „Stone Conservation” , An Overview of Current Research, The Getty Conservation Institute, 1996;

10. FASSINA V. (2001) – *Air pollution, 14th International Course on the Technology of Stone Conservation, Venice 2001*
11. ROLF S. (2006) – *Porous building materials: materials science for architectural conservation, 14th International Course on the Technology of Stone Conservation, Venice 2001*
12. SANDU I., BRÂNZILĂ M., SANDU G.I. 2009 *Conservarea științifică a monumentelor de piatră. Editura Universității „A. I. Cuza” Iași*
13. TORRACA G. (1988) – *Porous Materials Building, editia a III-a, ICCROM*
14. WINKLER M.E. (1975) – *Stone, properties, durability in man's environment. Springer Verlag, Heidelberg Wien*

## SUBIECTUL 2. Noțiuni fundamentale de biodeteriorare, chimie, fizică,

### Tematică:

1. Biodeteriogeni ai operelor de artă
2. Fenomene specifice de biodeteriorare
3. Lianți organici, lianți anorganici.
4. Solvenți și adezivi folosiți în procesul de conservare (pictură murală, pictură pe panou de lemn, lemn policrom, piatră)
5. Pigmenți
6. Verniuri

### Bibliografie selectivă:

1. DAKAL TC SI COLAB, 2012, Microbially induced deterioration of architectural heritages: routes and mechanisms involved, Environ. Sci Europe, 24, 1-13
2. DICHEVA V. SI COLAB., 2009, Filamentous Fungi From Rila Monastery: Isolation and growth characterization, Biotechnol. & Biotechnol. EQ. 23/2009/SE
3. GOMOIU I., MOHANU D., SERENDAN C., MOHANU I., APOSTOL V., BÂLICI S., 2014, Wax as organic material for biodeteriogens in historical and archaeological monuments, Restitutio, 8, 22-27
5. GOMOIU, I., MOHANU, D., MOHANU, I., ENACHE, M., COJOC, R., 2016. Analysis of historical monuments through the lens and electrons. Case study: the monastery Hurezi, in: 3rd Int. Multidisciplinary Microscopy and Microanalysis Congress (InterM). Proceedings, Oludeniz, Turkey, 19-23 October 2015, E.K. Polychroniadis, A.Y. Oral, M. Ozer (eds.), Springer Proceedings in Physics, Springer International Publishing, 186, 195-203, DOI: 10.1007/978-3-319-46601-9\_23, Print ISBN: 978-3-319-46600-2

6. **GOMOIU, I., MOHANU, D., MOHANU, I., ENACHE, M., SERENDAN, C., COJOC, R.,** 2017. Pink discoloration on frescoes from Hurezi monastery, Romania, *Journal of Cultural Heritage*, 23, 157-161 Elsevier Masson France, doi: 10.1016/j.culher.2016.09.001
7. **GOMOIU I., MOHANU D., MOHANU I.,** Biodeterioration of wooden churches and developing strategy for restoration. Case study: The church of Urși, 2015, *CAIETE ARA 6*, pp 255-262, ARA-Architecture.Restoration.Archaeology Publishing, ISSN 2068-0686
8. **MOHANU I, MOHANU D, GOMOIU I,** et al, 2016, Study of the frescoes in Ionești Govorii wooden church (Romania) using multi-technique investigations, *Microchemical Journal*, 126, 332-340
9. **MOHANU I, MOHANU D, GOMOIU I, A. MOANTA, L. RADU, C. SERENDAN,** 2016, Evaluarea caracteristicilor mortarelor cu var armate cu fibre de cânepă, *Revista de Română de Materiale*, 4, 431-436
10. **GOMOIU, I., ENACHE, M.I., COJOC, R., MOHANU, I., MOHANU, D.,** 2016. Biodeterioration of wooden churches from Romania. Case studies: The church from Amarasti, Valcea County *In: Microbes in the spotlight. Recent progress in the understanding of beneficial and harmful microorganisms*, Méndez-Vilas (ed.), Brown Walker Press, 51-55, ISBN 978-1-62734-612-2
11. **GOMOIU I, MOHANU D, PAVILIUC K,** Deterioration of mural painting from the refectory of Hurezi Monastery, 2016, *Restitutio 10*, D.Dusti National Village Museum Eds, ISSN 2065-2992, vol I, 34-12. **Caneva G., Nugari M.P., Salvadori O.** (1991) – *Biology in the conservation of works of art*
13. **IOAN ISTUDOR:** "Notiuni de chimia picturii", editura ACS, 2011.

DIRECTOR DEPARTAMENT,  
Conf. univ. dr. Maria Dumbrăvician